



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 482/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného JUDr. Jánom Foltánom, advokátom, Štvrť SNP 708, Galanta, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/66/2018 zo 16. septembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo/9/2023 z 31. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
- Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv garantovaných čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) [v sťažnostnom návrhu je nesprávne uvedený poukaz na čl. 6 ods. 1 písm. c), pozn.] Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom krajského súdu (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté uznesenie“, spolu aj „napadnuté rozhodnutia“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku a priznať mu náhradu trov konania.

II. Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/80/2010 z 18. januára 2018 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ v spoločnom konaní s ďalšími spoluobvinenými uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), e), f) a i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozsudku. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ochranný dohľad v trvaní 3 rokov pri súčasnom uložení povinností podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona špecifikovaných v rozsudku okresného súdu, ako aj povinnosť na náhradu škody. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, ktoré krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Dovolanie, ktoré sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku, najvyšší súd napadnutým uznesením s poukazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

III. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že jeho vina zo skutku, pre ktorý bol odsúdený, nebola preukázaná bez dôvodných pochybností. Účasť na lúpeži popieral a z lúpeže nemal žiaden prospech. Následne špecifikuje skutkové okolnosti, ktoré jeho participáciu na trestnej činnosti vyvracajú. Sťažovateľa usvedčovala predovšetkým výpoveď obžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorý začal spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní (tzv. „kajúčnik“) a ktorý si, ako vyplýva z vykonanej konfrontácie, niektoré okolnosti nepamätal. Naopak, obžalovaný [REDAKOVANÉ], ktorý vyvrátil aj výpoveď obžalovaného [REDAKOVANÉ], vypovedal o skutku pravdu, pretože nemal dôvod na skresľovanie skutočnosti. Pravidlo *in dubio pro reo* vyplývajúce zo zásady prezumpcie neviny vyžaduje, aby dôkazné bremeno v trestnom konaní znášal štát. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na závery Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) podľa rozsudku vo veci Mucha proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021 (ďalej len „rozsudok vo veci Mucha“), ako aj v zmysle rozsudku Erik Adamčo proti Slovenskej republike z 1. júna 2023 (ďalej len „rozsudok vo veci Adamčo“).

4. Sťažovateľ nesúhlasí s právnou kvalifikáciou zisteného skutku aj podľa § 188 ods. 4 písm. a) Trestného zákona, pretože sa nepreukázalo spôsobenie škody veľkého rozsahu. Výrazný odstup času od spáchania skutku spôsobuje, že materiálna podmienka na použitie vyššej trestnej sadzby podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu lúpeže nie je naplnená. Všeobecné súdy preto mali použiť iba základnú právnú kvalifikáciu a jej prislúchajúcu trestnú sadzbu.

5. Okresný súd a krajský súd sa zaoberali argumentmi sťažovateľa nedostatočne. Súd na odvolanie nemôže hodnotiť dôkazy, ktoré sám nevykonal, pretože tým neprípustne prehodnocuje skoršie skutkové závery. Dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté svojvoľne, keďže najvyšší súd nereagoval na relevantné námietky. Najvyšší súd aplikuje ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní reštriktívne, keď neprípúšťa revíziu skutkových zistení ustálených nižšími súdmi. Taký prístup odporuje koncepcii dovolania, pretože nesprávne zistenie skutkového stavu má vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorených čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru. Uvedenie čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti tak ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Dodáva, že všetky sťažovateľom namietané nedostatky v rešpektovaní jeho práv je možné zaradiť pod referenčné normy ústavy a dohovoru, ktoré sťažovateľ uviedol v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti.

8. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti označil ako porušovateľov svojich práv krajský súd a najvyšší súd. K porušeniu referenčných kritérií malo dôjsť napadnutými rozhodnutiami. Do petitu ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, nezahrnul rozsudok okresného súdu, s ktorého odôvodnením vyjadruje nespokojnosť v rámci dôvodov ústavnej sťažnosti. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Nevyzýval preto sťažovateľa na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti o rozsudok okresného súdu, keďže tento už preskúmal na odvolanie sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Z uvedeného dôvodu by ústavnú sťažnosť v tejto časti musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

9. Rozhodovacia prax ústavného súdu vychádza z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) rozsudku okresného súdu a napadnutých rozhodnutí ústavný súd pristúpil k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a dôvodovej celistvosti. Tomu nebráni ani zrušenie rozsudku okresného súdu krajským súdom vo vzťahu k niektorým obžalovaným, pretože sťažovateľovo odvolanie proti tomuto rozsudku bolo s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietnuté. V nadväznosti na uvedené je tiež potrebné konštatovať, že v zmysle

judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 136/2024) je prípustné, ak sa nadriadený súd s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí podriadeného súdu stotožní a v podrobnostiach naň odkáže.

10. Podstata ústavnej sťažnosti tkvie v námietskach porušenia označených práv (bod 1 dôvodov tohto uznesenia) sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas s vykonávaním dokazovania a ustálenými výsledkami dôkazného procesu, ktorými sa preukázala jeho vina zo skutku, pre ktorý je toho času právoplatne odsúdený. Pritom tvrdí nerešpektovanie procesného pravidla *in dubio pro reo*. Nesúhlasí s právnou kvalifikáciou skutku a výškou sadzby trestu odňatia slobody, ktorý mu bol zaň uložený. Napokon tvrdí nedostatok odôvodnenia jednotlivých záverov všeobecných súdov. Línie produkované na podporu svojich tvrdení následne rozvíja vo viacerých argumentačných schémach.

IV.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

11. Pokiaľ ide o argumenty smerujúce k porušeniu sťažovateľom označených referenčných kritérií napadnutým rozsudkom, ústavný súd, vychádzajúc zo zásady subsidiarity, vo všeobecnej rovine podotýka, že vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním, pozn.), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť súd dovolací – najvyšší súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. Ak však ide o námietky proti dovolaním napadnutému rozhodnutiu (v danom prípade napadnutému rozsudku, pozn.), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, je možné ich uplatniť v ústavnej sťažnosti. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je v takom prípade považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde.

12. V okolnostiach aktuálnej veci sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré aj s uplatnením dôvodu dovolania objektivizovaného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odôvodnil v podstatnej miere totožnými námietskami ako ústavnú sťažnosť. Najvyšší súd podané dovolanie vyhodnotil sčasti ako také, ktorým sa sťažovateľ domáha skúmania správnosti a úplnosti zisteného skutku. V danom prípade však s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) nejde o spôsobilý dovolací dôvod. To bolo príčinou, pre ktorú najvyšší súd sťažovateľovo dovolanie v tomto rozsahu s odkazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania tejto časti dovolacej argumentácie odmietol *a limine*.

13. Je teda zřejmé, že sťažovateľ uplatnil v dovolaní určitú časť argumentácie spadajúcu pod výluk z možnosti dovolacieho prieskumu, ktorá je normatívne objektivizovaná v časti za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Inak povedané, hoci sťažovateľ tvrdil opak, časť svojej obrany proti napadnutému rozsudku založil podľa najvyššieho súdu v skutočnosti na námietskach skutkového charakteru, ktoré neboli uplatniteľné prostredníctvom dovolania. Z tohto dôvodu ústavný súd považoval lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu

k napadnutému rozsudku (posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde) a s poukazom na bod 11 odôvodnenia tohto uznesenia pristúpil v tomto rozsahu k jeho vecnému prieskumu.

14. Ak ide o námietku sťažovateľa súvisiacu so závermi dôkazného procesu, ústavný súd podotýka, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len v tých prípadoch, v ktorých došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárnych rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej novej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

15. Pokiaľ ide o ustálenie sťažovateľovej viny, pre ústavný súd je podstatné a rozhodné, že sťažovateľom odkazovaná výpoveď [REDAKOVANÉ] je potvrdzovaná množstvom ďalších dôkazov. Ako vyplýva z napadnutého rozsudku, ide o výpovede ďalších spoluobžalovaných, poškodených, svedkov, závery znaleckého dokazovania a listinné dôkazy. Z napadnutého rozsudku ďalej v konkrétnych súvislostiach rezumuje poukaz na obhliadku miesta činu poškodeného. Ústavný súd ďalej poukazuje na výpoveď poškodeného [REDAKOVANÉ], podľa ktorej bola istá časť ulúpanej sumy odložená pre sťažovateľa, ktorý poskytol tip na lúpež. Poškodený vypovedal aj o odovzdávaní odmeny a korešpondujúcich časových súvislostiach. Ako podstatný sa javí poukaz poškodeného vyplývajúci tak z napadnutého rozsudku, ako aj z vyjadrenia k sťažovateľom uplatnenému dovolaniu, že práve sťažovateľ, hoci v byte poškodeného nebol, bol jeho priamym susedom a synovec mu neúmyselne podával informácie o poškodenom, jeho byte a jeho stavebnej dispozícii. O účasti sťažovateľa na skutku svedčí aj výpoveď obžalovaného [REDAKOVANÉ], ako vyplýva zo s. 17 napadnutého rozsudku. Následná modifikácia výpovede obžalovaného [REDAKOVANÉ] bola pritom vyhodnotená ako účelová a nekonzistentná (s. 12 napadnutého rozsudku).

16. Krajský súd na s. 54 napadnutého rozsudku odkázal na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorá v súlade s výpoveďami obžalovaného [REDAKOVANÉ] a obžalovaného [REDAKOVANÉ] prispieva k usvedčeniu sťažovateľa. Ústavný súd poukazuje predovšetkým na to, že sťažovateľ bol na chate, ktorá súvisela so skutkom, pričom videl rozložené čierne oblečenie a tašky so zbraňami. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že sťažovateľ sa mal skutku zúčastniť nielen „... zabezpečením informácií o zvykoch poškodeného, ale aj bezprostredne, a to hneď pri prvom pokuse o lúpež, kedy obžalovaného [REDAKOVANÉ] telefonicky informoval o odchode poškodeného zo zmenárne, ktorého v tomto momente odsledoval“. Objektívna stránka participácie sťažovateľa na aktuálnom skutku bola pritom naplnená tým, že spolu s obžalovaným [REDAKOVANÉ] dali tip na prepád poškodeného a v procese sledovania zabezpečili informácie o jeho živote. Skutku sa teda sťažovateľ dopustil týmto konaním, na čom nič nemení ani skutočnosť, že nevedel o presnom spôsobe vykonania skutku, keďže o jeho vykonanie požiadal inú osobu. Obžalovaný [REDAKOVANÉ] sťažovateľa

opoznal pri rekognícii. Neunikol pozornosti ústavného súdu ani poukaz krajského súdu na rozpory vo výpovediach sťažovateľa, ktoré v podstate prispievajú k jeho usvedčeniu. Napokon krajský súd poukázal na sťažovateľov motív, ktorý tkvel v nezhodách s poškodeným [REDAKOVANÉ] súvisiacich s realizáciou podnikateľských aktivít, kde mal práve sťažovateľ konať „nečestne a podvodne“.

17. Ak sťažovateľ poukazuje na neprípustné prehodnocovanie skorších skutkových záverov zo strany krajského súdu, tak ústavný súd odpovedá, že táto námietka nie je v procesných a rozhodovacích okolnostiach danej veci priliehavá. Pokiaľ ide o sťažovateľa, krajský súd sa stotožnil s dôkaznými závermi okresného súdu a sťažovateľovo odvolanie s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietol. Záver krajského súdu sa v tomto smere neodrazil napríklad v zmene skutkového stavu zisteného okresným súdom právne objektivizovanej v prísnejšej kvalifikácii žalovaného skutku, ktorá by nastala v príčinnej súvislosti s rozdielnym zhodnotením (prehodnotením) okresným súdom vykonanej dôkaznej matérie. Krajský súd tak napadnutým rozsudkom neporušil obsahové poslanstvo § 322 ods. 3 Trestného poriadku, ktorého nerešpektovanie by mohlo vo vzťahu k sťažovateľovi nastať zrušením rozsudku okresného súdu za situácie, v ktorej by krajský súd sám meritórne rozhodol na základe odlišného hodnotenia dôkazu vykonaného súdom prvého stupňa, pričom tento dôkaz by na verejnom zasadnutí nezopakoval a neumožnil sťažovateľovi sa k novo nastolenému stavu veci vyjadriť (m. m. napr. I. ÚS 17/2021).

18. Závery rozhodovacej praxe ESLP v sťažovateľom poukazovaných právnych prípadoch nemožno v aktuálne posudzovanej veci aplikovať bez ďalšieho, a to z dôvodu existencie podstatných odchýlok, ktoré sa v komparatívnom hodnotiacom profile upínajú predovšetkým na procesnú stránku jednotlivých vecí. Toto konštatovanie platí tak vo vzťahu k rozsudku vo veci Mucha, ako aj v pomere k rozsudku vo veci Adamčo.

19. V okolnostiach rozsudku vo veci Mucha bol sťažovateľ súdený a odsúdený tým istým prvostupňovým súdom, ktorý predtým odsúdil jeho spolupáchateľov na základe dohody o uznaní viny a prijatí trestu za trestné činy spáchané spoločne so sťažovateľom, a tieto skutky definoval spôsobom, z ktorého bolo zrejmé, že sa na nich sťažovateľ takisto podieľal. Vzhľadom na konkrétne skutočnosti tohto prípadu bola táto otázka zo strany ESLP preskúmaná ako vec týkajúca sa nestrannosti súdu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri tomto skúmaní sa podľa potreby zohľadnili aj aspekty práva sťažovateľa byť považovaný za nevinného. V okolnostiach aktuálne posudzovanej veci je však so zreteľom na už uvádzané závery *prima facie* zrejmé, že k obdobnej situácii v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo.

20. V súvislosti s rozsudkom vo veci Adamčo ústavný súd len v stručnosti podotýka, že v danej veci bola vo vzťahu k v avizovanému rozsudku ESLP uvedeným svedkom vec vylúčená na samostatné trestné konanie, došlo k dočasnému odloženiu vznesenia obvinenia, resp. k prerušeniu trestného stíhania. V uvádzanej veci absentoval následný prvok súdnej (justičnej) kontroly. V prípade sťažovateľa však obžalovaný [REDAKOVANÉ] urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku tak, ako sa mu dáva obžalobou za vinu. Ako vyplýva zo s. 11 napadnutého rozsudku, okresný súd toto vyhlásenie prijal a rozhodol, že vo vzťahu k tomuto obžalovanému vykoná dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste a náhrade škody. Z už rekapitulovaných záverov dôkazného procesu ďalej rezultuje, že v prípade sťažovateľa nebolo odsúdenie založené na posúdení námietok spôsobom zjavne skresľujúcim obsah

dotknutých dôkazov, opierajúc sa o odôvodnenie, ktorému by zjavne chýbala koherentnosť. U sťažovateľa existovali popri výpovedi obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj ďalšie dôkazy, ktoré dostatočne preukazovali jeho vinu z tvrdeného skutku. Napokon uvádzanému obžalovanému nebola poskytnutá beztretnosť. Avizované skutkové odlišnosti tak vo viacerých súvislostiach vylučujú aplikáciu záverov rozsudku vo veci Adamčo na súradnice sťažovateľovej situácie.

21. Sumarizujúc uvedené, zo záverov ustálených všeobecnými nevyplýva také hodnotenie dôkazov, pri ktorom by absentoval rozumný základ v tom smere, že by z výsledku dôkazného procesu nevyplývali okresným súdom a krajským súdom prijaté závery. Tvrdenia sťažovateľa sú v značnej časti polemikou s názorom a voľným hodnotením dôkazov vykonaným zo strany všeobecných súdov, pričom jeho ústavno-právna argumentácia prezentovaná v ústavnej sťažnosti je minimálna. Ide skôr o vlastný hodnotiaci úsudok skutkového stavu veci, k čomu ústavný súd uvádza, že do obsahu namietaných práv sťažovateľa nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Za porušenie základných práv a slobôd nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 464/2024, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Z uvádzaných dôvodov ústavný súd nepriznal tejto sťažnostnej námietke pozitívnu ústavno-právnu relevanciu.

22. Výsledok hodnotenia dôkazov v neprospech sťažovateľa sám osebe nepredurčuje porušenie procesného pravidla *in dubio pro reo*. Z okolností veci podľa názoru ústavného súdu nevyplýva ani neprípustné prenášanie dôkazného bremena z obžaloby na sťažovateľa. Súd ustálili skutkový dej s korektným odôvodnením bez identifikovania alternatív či pochybností o priebehu skutku, čo je dôvodom, pre ktorý nebolo možné identifikovať porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. V dôkaznom procese bola dosiahnutá istota o existencii relevantných skutkových okolností svedčiacich v prospech odsúdenia sťažovateľa. Inými slovami, v konkrétnej situácii neboli prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu k skutku či osobe páchatel'a, ktoré nebolo možné odstrániť ani vykonaním ďalšieho dôkazu tak, ako to sťažovateľ prezentuje v sťažnostnej argumentácii. Nešlo napríklad ani o situáciu, keď by jediný usvedčujúci dôkaz prevážil ostatné absolútne súladné, nerozporné dôkazy (m. m. IV. ÚS 67/2024). Argument sťažovateľa smerujúci k spochybneniu rešpektovania zásady *in dubio pro reo* preto zostáva v rovine pokračujúcej polemiky s výsledkami hodnotenia dôkazov bez ľudsko-právneho presahu do ústavnej roviny. S poukazom na tieto závery tak nebolo možné vyhovieť ani tejto línii objektivizovanej v rámci uplatnenej ústavnej sťažnosti.

23. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené uzatvára, že z napadnutého rozsudku, čo sa týka dôvodov, posúdeného v spojitosti s rozsudkom okresného súdu rezultujú skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy pojali za podklad na rozhodovanie a s poukazom na ktoré ustálili ústavne konformný záver o spáchaní trestnej činnosti, ktorá bola sťažovateľovi daná za vinu. Nemožno preto priznať pozitívnu relevanciu sťažnostnej argumentácii, podľa ktorej všeobecné súdy hodnotili dôkazy svojvoľne a nevyrovnali sa so skutkovými pochybnosťami. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

24. Pokiaľ ide o sťažovateľov nesúhlas s právnou kvalifikáciou zisteného skutku aj podľa § 188 ods. 4 písm. a) Trestného zákona, pretože sa nemalo preukázať spôsobenie škody veľkého rozsahu, tak ústavný súd poukazuje na závery uvedené na s. 9 napadnutého uznesenia posudzované v spojitosti s argumentáciou objektivizovanou na s. 68 a s. 69 napadnutého rozsudku. Odtiaľ vyplýva, že poškodený [REDAKOVANÉ] viedol ako zmenárnik valutovú knihu v súlade s právnou úpravou, z ktorej v spojení s prepočtom kurzových mien podľa kurzového lístka Národnej banky Slovenska vyplýva, že v čase spáchania skutku mal pri sebe finančnú hotovosť vo výške 142 137 eur. Krajský súd následne podotkol, že nezistil okolnosti smerujúce k neplneniu tejto povinnosti poškodeným. Okresný súd pritom uložil sťažovateľovi a v rozsudku okresného súdu uvedeným spoluobžalovaným povinnosť nahradiť poškodenému škodu spoločne a nerozdielne práve v takejto výške. Ak poškodený údajne vypovedal o tejto sume neskôr inak, krajský súd na s. 69 napadnutého rozsudku korektným a konkrétnym spôsobom vysvetlil dôvody takejto výpovede, teda to, prečo avizovanej výpovedi nepriznal pozitívnu dôkaznú relevanciu. Takéto závery sa nejavia ako zjavne arbitrárne a zasahujúce do základných práv a slobôd sťažovateľa, čo by zakladalo príčinu pre realizáciu kasačnej intervencie zo strany ústavného súdu.

25. Podľa ďalšej sťažnostnej argumentačnej línie má výrazný časový odstup od spáchania skutku spôsobovať nedostatok materiálnej podmienky na použitie vyššej trestnej sadzby podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu lúpeže. Ani tejto námietke nebolo možné priznať procesný úspech, a to s dôrazom na závery najvyššieho súdu uvedené na s. 11 napadnutého uznesenia. Odtiaľ v podstatných rysoch vyplýva, že Trestný zákon vychádza z formálneho ponímania trestného činu a pokiaľ boli konaním sťažovateľa splnené znaky určitej kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, tak táto musí byť použitá. Hmotnoprávnou výnimkou je pritom len § 10 ods. 2 Trestného zákona v prípade prečinu, čo však nebol prípad sťažovateľa, ktorý bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu. Ústavný súd sa s uvádzanými závermi stotožňuje a len na dôvažok dodáva, že sťažovateľom uvádzaný dôvod nie je príčinou, ktorá by sa podľa účinnej trestno-právnej úpravy upínala na použitie trestnej sadzby uvedenej v základnej skutkovej podstaty trestného činu lúpeže vtedy, ak všeobecné súdy so zreteľom na už uvádzané závery ústavno-právne korektným spôsobom dôkazne ustálili naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty avizovaného trestného činu.

26. Ak ide o námietku svojvoľného odmietnutia dovolania sťažovateľa súvisiacu s poukazom na reštriktívnu aplikáciu ustanovení Trestného poriadku o dovolaní, v zmysle ktorej dovolací súd nepripúšťa revíziu skutkových zistení, tak ústavný súd jej už *prima facie* nemohol priznať procesný úspech. Najvyšší súd sťažovateľovi na s. 7 napadnutého uznesenia korektné vysvetlil, že námietky týkajúce sa nepreukázania skutku a pochybení týkajúcich sa hodnotenia dôkazov sú námietkami skutkového charakteru. Takáto argumentácia je vylúčená z posudzovania v dovolacom konaní na základe dovolania podaného obvineným (rovnako aj generálnym prokurátorom) vzhľadom na formuláciu dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, „*ktorý výslovne neumožňuje dovolaciemu súdu skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, čoho imanentnou súčasťou je nepochybne aj hodnotenie vykonaného dokazovania súdmi v pôvodnom konaní*“. Obdobným spôsobom sa najvyšší súd vyrovnal aj s námietkou porušenia procesného pravidla *in dubio pro reo*, ktorej použitie „*prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré*

vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 37/1971) a táto zásada sa týka iba skutkových zistení, čo však nemôže byť, ako to bolo vyššie rozvedené, predmetom skúmania dovolacieho súdu pri dovolaní podanom obvineným“.

27. Bez úmyslu nahrádzať odôvodnenie napadnutého uznesenia, len na zvýraznenie správnosti a ústavnej udržateľnosti záverov najvyššieho súdu, ústavný súd, nadväzujúc na bod 12 dôvodov tohto uznesenia, *obiter dictum* dodáva, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci limitovanej obmedzením obsahnutým v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou). Záver, že najvyšší súd nie je na dovolanie odsúdeného oprávnený preskúmavať skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa, potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu (m. m. napr. III. ÚS 241/2023). Najvyšší súd pritom rešpektoval aj ďalšie príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré interpretoval a aplikoval v plnom súlade s ich obsahom. Ani porušenie trestno-procesnej maximy *in dubio pro reo* nemôže napĺňať dovolací dôvod, keďže táto zásada sa týka iba skutkových zistení, ktoré, ako už bolo uvedené, sú z prieskumu na dovolanie vylúčené.

28. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci), v danom prípade najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní sťažovateľa podaného proti napadnutému rozsudku, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 43/2024, III. ÚS 118/2024). Ústavný súd je názoru, že so zreteľom na závery uvedené v časti IV.2. dôvodov tohto uznesenia absentuje ústavne relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil v príslušných dôvodoch ústavnej sťažnosti.

29. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje v podstate obsahovo identické námietky, aké uviedol v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd však nie je ďalšou, alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. napr. III. ÚS 645/2023, III. ÚS 118/2024). Len skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov poskytnutými v reakcii na argumentáciu uvádzanú v produkovaných podaniach nestotožňuje a má na vec iný názor ako všeobecný súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu a najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. napr. III. ÚS 118/2024, IV. ÚS 357/2023).

30. So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté rozhodnutia nesignalizujú možnosť porušenia základných práv sťažovateľa zaručených čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy a práv garantovaných čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol v jej celosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Ústavný súd napokon marginálne poznamenáva, že ústavná sťažnosť má formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom je, počnúc 15. novembrom 2018, zákon o ústavnom súde (m. m. napr. IV. ÚS 155/2024, IV. ÚS 177/2024).

32. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol (bod 1 výroku tohto uznesenia), bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti. Zároveň nevyhovelo ani návrhu sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku (bod 2 výroku tohto uznesenia), keďže ústavnú sťažnosť odmietol v celom rozsahu z dôvodov už bližšie ozrejmených v tomto uznesení. Zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu predbežnej, resp. dočasnej ochrany (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde) totiž vyplýva, že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy iba vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (m. m. napr. I. ÚS 455/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2024

Peter Molnár
predseda senátu